

EDITORIAL

Dôsledkom obrovského rozmachu vedy a techniky v 20. storočí je „zmenšovanie“ vzdialeností medzi kontinentmi a krajinami v nich. Trh postupne stráca klasické bariéry a obchodovaniu výrazne pomáha rozvoj informatiky, takže tieto procesy nadobúdajú globálne rozmery. To, samozrejme, ovplyvňuje tradície a kultúru v doteraz uzavretých regiónoch. Globalizácia sa stala faktom, ktorý nemožno ignorovať. Za svoje rýchle napredovanie vďačí tomu, že sa na scéne objavili technologické a informačné výdobytky doby v jednom storočí. Ich súhrou vznikol nepredstaviteľný prelom v histórii ľudstva. Tretím prvkom, ktorý sprevádza globalizačný proces, je postmoderné myslenie. Už nejde o národnú revolúciu, o národný odklon od kultúrnych tradícií. Vďaka globalizácii a informatizácii postmoderna ma tiež globálny charakter.

Vo vzťahu ku globalizácii sa vynára otázka, či ju treba odvrhnúť alebo prijať a snažiť sa s ňou žiť. Zavrhnutie by znamenalo odstúpenie z prúdu dejín; globalizačný proces je nevratný. Pokus nahovárať si, že ide len o propagandistický trik, rozširovaný za účelom získavania výhod pri obchodovaní, globalizáciu nezastaví. Zostáva len potreba spoznať ju a uspôsobiť život podľa reality dňa. Uspôsobiť, samozrejme, neznamená rezignovať a prijať jej pravidlá bez rozvahy. Sama globalizácia nie je ani dobrá, ani zlá. Je tu a len na nás záleží, ako ovplyvní život v tomto storočí.

Trh pôjde podľa vlastných zákonov. Informatika sa bude naďalej rozvíjať. Čo kultúra? Čo náboženstvo? Na duchovný rozmer ľudstva by sa nemalo zabúdať, hoci, žiaľ, dnešok je tým bolestne poznačený. Spozorovali to mnohí myslitelia. D. Pecka túto skutočnosť sformuloval stručne a zrozumiteľne: „Technikou sa človek rozrástol, rozšíril a umocnil; ale v tom mnohonásobne zväčšenom tele zostáva duša aká bola, duša príliš malá, aby ho vyplnila a príliš slabá, aby ho riadila.“

Sme svedkami zaujímavého paradoxu: veda a technika by mali človeka oslobodiť. Pred nami sa odvíja iný scenár. Dnešný svet sa zmieta v neistote, ľudstvo nevie nájsť cestu k pokoju, prosperite a istote. D. Pecka to pomenoval presne. Človek odvrhol autoritu „zhora“, chce sa vykúpiť sám. Postmoderné myslenie pramení vo vzbure proti autorite, nastoľuje postulát samoregulácie a tu náboženstvo nemá miesto. Stráca sa dedičstvo generácií, historické zázemie, stráca sa možnosť pestovať duchovný rozmer človeka,

a tak, popri rozmachu vedy a techniky, zvelaďovať tú stránku človeka, ktorá je mu imanentne vlastná. Zanedbanie duchovného rozmeru degraduje človeka na bytosť obmedzenú len na hmotnú skutočnosť. To je zrada. Sv. Augustín pravdivo zvolal, že duša človeka je nespokojná, kým nespočinie v Bohu. V čom spočinie človek postmodernej? Je tragické, že mladíci, ktorým na pohodlný život nič nechýba, siahajú nielen na svoj život, ale aj na život iných nevinných ľudí.

Zvolanie: „Kristus je nádej Európy“ je dnes nanajvýš aktuálne. V globalizujúcom sa svete má platnosť pre celý svet. Stabilitu sveta nezabezpečí samotná globalizácia a rozvíjajúca sa informatizácia. Zaisťujú ju len oživenie vzájomného porozumenia, ktoré je ovocím lásky. V globálnom svete je tento poklad, ak ho ľudstvo prijme, jeho novou nádejou.

Jozef Tiňo